Jestliže otec nebo matka dítěte manž. upadnou v nouzi, je dítě povinno dle § 154 o. z. jim poskytovati slušnou výživu. Ježto pak o adopci platí, že »adoptio naturam immitatur«, přechází na osvojitele dle § 4 cit. zák. moc otcovská (je-li osvojenec nezletilý) a všechna břemena majetkoprávní s mocí rodičskou spojená [osvojitel je povinen osvojenci poskytovati výživu, výchovu a zaopatření (§§ 139, 141 o. z.), věno (§ 1220 o. z.), výbavu (§ 1231 o. z.), osvojenci přísluší po něm nárok na zák. právo dědické (§§ 732 a n. o. z.) a povinný díl (§ 762 o. z.)], takže není při logickém usuzování dobře myslitelno, aby osvojitel takto obtížený a pečující o dítě jako jeho rodiče manželští, třeba i dokonce lépe, neměl v případě, že upadne do nouze, stejné postavení jako rodiče manželští; zejména přihlédneme-li k tomu, že i rodiče, proti nimž svědčí některý z důvodů exheredace ve smyslu §§ 768—770 o. z., na př. i tehdy, jestliže úplně zanedbali výchovu dítěte (§ 769 o. z.), mají nárok na dobrodiní § 154. Nelze jistě nalézti spravedlivého důvodu, proč by měl osvojitel za dobrodiní, jež prokáže dítěti osvojením, sám býti vyloučen z alimentačního nároku ve smyslu § 154 o. z.

Poohlédneme-li se po cizím zákonodárství, vidíme, že téměř všude se uznává osvojitelův nárok na výživu proti osvojenci (ovšem v mezích přísluš. práv. řádu).

Právo francouzské na př. přiznává osvojiteli tento nárok výslovně v 1. větě čl. 356 C. civ. (nov. zák. ze dne 19. června 1923): »L'adopté doit des aliments à l'adoptant s'il est dans le besoin et, reciproquement l'adoptant doit des aliments à l'adopté.« Podobné ustanovení obsahuje švédský adopční zákon ze dne 14. června 1917 v 1. větě § 13 (nov. zák. z 11. června 1920): »Ein Adoptant und sein Adoptivkind sind zum gegenseitigen Unterhalt ebenso verpflichtet, wie Eltern und eheliche Kinder. Také podle práva německého, na základě § 1762 obč. zák. přiznává se osvojiteli proti osvojenci nárok na výživu, a to jako důsledek adopce, a nárok ten nastává již po právu a smlouvou nemůže býti vyloučen.[17]) V obč. zákoně švýcarském sice nárok osvojitelův není výslovně uveden, ale ze znění 2. věty čl. 268 (»Die elterlichen Rechte und Pflichten gehen auf den Annehmenden über.«) odvozuje literatura[18]), že také osvojiteli přísluší, podle analogie čl. 328, 329, proti osvojenci nárok na výživu.

Vzhledem k tomu, co bylo právě uvedeno, myslím, že není závažného důvodu, aby i v našem právu nebyl nárok osvojitelův ve smyslu § 154 o. z. připuštěn.

Následkům pochybeného § 6 cit. zák. bylo by možno (vzhledem k tomu, že na štěstí ustanovení § 6 nutno vykládati jako ustanovení iuris dispositivi a může býti smlouvou stran v rámci § 5 cit. zák. změněno[19]), de lege lata čeliti tím, že by soudce vždycky při uzavírání smlouvy adopční upozornil osvojitele na to, že si může ve smlouvě vyhraditi právo § 154 o. z., jež jinak bez této výhrady mu nepřísluší.

De lege ferenda pak bylo by zapotřebí, aby byl § 6 cit. zák. nově formulován, asi takto: »Upadne-li osvojitel v nouzi, jsou povinni osvojenec a jeho potomci později narození poskytovati mu slušnou výživu. Jiných nároků majetkoprávních osvojitel vůči nim osvojením nenabývá.«

(Pracováno v semináři prof. Dra E. Svobody.)

[17]) Enneccerus, Kipp, Wolf: Lehrbuch des bürgerlichen Rechts, II., 2. Das Familienrecht (Marburg 1923), str. 366.

[18]) Srov. Rossel-Mentha, Manuel du droit civil Suisse I, (2. Aufl.), str. 426; Silbernagel-Wäber: Kommentar II., Familienrecht II. Abt. (Bern 1927), str. 66, 575.

[19]) Tak i na př. Rouček, Podmínky osvojení podle práva československého (Praha 1928), str. 46; Krčmář, Právo rodinné, str. 91.

ZE DNE

Všem osvětovým korporacím! Masarykův lidovýchovný ústav v Praze XII. žádá všechny osvětové korporace, které pořádají jazykové nebo jiné kursy, aby používaly pro vyučovací účely učebnic »Domácího učení«. Učebnice jsou sepsány nejpřednějšími odborníky, lehce srozumitelné, a svou nízkou cenou (zvláště když se »Domácímu učení nezasílají úlohy k opravě) každému přístupné. Mají dále tu výhodu, že účastník, je-li nucen předčasně kurs přerušiti, může dík názorné metodě v učení sám pokračovati. Prospekty o všech kursech možno vyžádati v administraci »Domácího učení«, Praha XII., Fochova 62
Čís. jed.: 1287 n. k.

Dr. Bohumil Luska, notář v Kolíně, zemřel dne 27. září t. r. Týž jmenován byl notářem v roce 1915 do České Skalice a v roce 1924 přeložen do Kolína. V něm ztrácí stav náš vzorného notáře a milého kolegu a odešel nám v mužném věku 52 roků. Čest budiž jeho památce.

Nové poplatky soudní. Zákonem ze dne 16. července 1931 číslo 120 Sb. z. a nař. zvýšeny byly soudní poplatky. Podle čl. VII. zaveden pak nový poplatek vkladní pro zápis knihovní poznámky pořadí pro zadlužení ¼% a v odst. III. téhož článku stanoveno, že o tomto poplatku platí jinak obdobně ustanovení o poplatcích ze zápisu do veřejných knih. Následkem toho jest poplatek ten, nečiní-li více než 10 Kč, přiložiti v kolcích, převyšuje-li však 10 Kč,, má býti vyměřen finančním orgánem přímo. Zákon nestanoví však jak finanční úřad (berní úřad neb úřad pro vyměřování poplatků) o tomto podání za zápis knihovní poznámky se má dozvěděti. Poněvadž usnesení vyřizující zápis knihovní poznámky pořadí, smí se vydati pouze v jednom exempláři, nemůže soud usnesení toto zaslati též finančnímu úřadu. Někteří právní zástupci ponechávají soudu, aby o povoleném zápisu vyrozuměl finanční úřad. Jiní přikládají opis podání pro tento úřad a konečně zase jiní ohlašují předem podání toto finančnímu úřadu, předávajíce mu vidimovaný opis podání.

Aby byla zavedena jednotná praxe, podala notářská komora Pražská na ministerstvo financí zvláštní spis, v němž upozorňuje na tuto anomalii a žádá, aby ministerstvo ve věci té vydalo zvláštní poukaz, jak si mají finanční úřady a strany počínati.

Nový obchodní zákon. Ministerstvo spravedlnosti zaslalo všem komorám za účelem podání posudku další staf nového obchodního zákona, týkajících se obchodních společností. Poněvadž materiál ten dotýká se zejména stavu notářského, zvolila notářská komora zvláštní komité, které pracuje na zodpovědění všech otázek. Pro případ, že by někteří kolegové měli nějaké náměty neb návrhy v této věci, žádáme, aby v nejkratší době sdělili je notářské komoře Pražské. — Také »Odbočka spolku čsl. notářů pro zemi moravskoslezskou, konala dne 11. října t. r. v Brně svou první podzimní schůzi. Za účasti velkého počtu notářů i kandidátů notá.ství téměř ze všech měst moravských přednesl starosta odbočky president olomoucké notářské komory Dr. Josef Togner referát v osnově nového čs. obchodního zákona. Živá debata, která po jeho obšírném přednesu vznikla, obírala se mimo jiné dnešními i pro budoucno navrhovanými právními poměry obchodních společností všech druhů. Po prodebatování různých otázek stavovských a řešení mnoha praktických právních případů, hovořeno i o dnešní tísnivé hospodářské situaci. Předsedající starosta Dr. Togner vřele doporučil při této příležitosti všem přítomným, aby všichni členové odbočky při účtování co nejblahovolněji řídili se minimálním notářským tarifem a tak co nejvíce vycházeli vstříc zejména své drobné klientele. Valná hromada odbočky stanovena do Brna na den 13. prosince 1931.